
Kyrkomötet Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2014:5

Möjlighet att nå nya svenska medborgare

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2014:56 med förslag att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att genom överläggningar med Skatteverket möjliggöra för församlingar att ha tillgång till förteckning över de nya inflyttade medborgarna inom respektive församling (med reservation för dem som har skyddad identitet).

Syftet med förslaget är att hjälpa församlingar och pastorat att nå människor som anlänt till Sverige från andra länder och inbjuda dem till församlingsgemenskap. Utskottet delar motionärens uppfattning om att detta är något eftersträvanvärt. Utskottet ser dock en hel del svårigheter med förslaget, inte minst vad gäller den tillsynes nödvändiga hanteringen av personuppgifter avseende icke-kyrkotillhöriga. Utskottet föreslår därför att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:56.

Motionens förslag

Motion 2014:56 av Sten Elmberg, Möjlighet att nå nya svenska medborgare

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genom överläggningar med Skatteverket möjliggöra för församlingar att ha tillgång till förteckning över de nya inflyttade medborgarna inom respektive församling (med reservation för dem som har skyddad identitet).

Bakgrund

Av bestämmelsen i 2 kap. 1 § andra stycket i kyrkoordningen framgår att församlingens ansvar för den kyrkliga verksamheten ska omfatta alla dem som vistas i församlingen, tillfälligt eller under längre tid. Bestämmelsen innebär bl.a. att församlingen i sitt arbete, inte minst på det diakonala området, ska rikta sig även till icke-kyrkotillhöriga personer.

Folkbokföringen är den grundläggande registreringen av befolkningen i Sverige. I folkbokföringen registreras uppgifter om identitet, bosättning och familjeförhållanden. Alla myndigheter i samhället har rätt att, mot avgift, erhålla uppgifter från folkbokföringen genom det s.k. Navet (Skatteverkets system för distribution av folkbokföringsuppgifter till samhället). Även Svenska kyrkan har, enligt 16 § i förordning (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, direktåtkomst till vissa av uppgifterna i folkbokföringen, via Navet.

Navet erbjuder ett antal olika tjänster, varvid Svenska kyrkan i nuläget abonnerar på två; *Ändringsavisering* och *Web Services*. Utifrån de uppgifter Svenska kyrkan på detta vis inhämtar från Navet uppdateras t.ex. löpande kyrkobokföringssystemet och kyrksam. Behandlade uppgifter avser kyrkotillhöriga och vissa anhöriga till kyrkotillhöriga. I Navet finns även en tjänst benämnd *Urval*, som ger möjlighet att erhålla uppgifter om personer som motsvarar vissa angivna sökbegrepp. Tjänsterna i Navet är förenade med avgifter/kostnader. Uppgifterna från Navet lämnas vidare i form av kodade datafiler, varvid åligger beställaren själv att ta fram program eller system för nödvändig vidarebehandling av uppgifterna.

I motionen föreslås att församlingar och pastorat ska beredas möjlighet att få tillgång till förteckning över nya inflyttade medborgare inom respektive förvaltningsområde. Motionären tar särskilt sikte på nya medborgare, som flyttat till Sverige från andra nationer.

Rent tekniskt ska det vara möjligt att, via Navet, få tillgång till folkbokföringsuppgifter avseende personer som flyttat till Sverige från ett annat land och som har eller har haft annat medborgarskap än svenskt. Hanteringen av sådana uppgifter kommer i sådant fall att utgöra behandling av personuppgifter, varvid personuppgiftslagen (1998:204), PUL, blir tillämplig.

Syftet med PUL är att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter. I de allmänna villkoren för Navet anges att mottagande myndighet (i detta fall alltså Svenska kyrkan) garanterar att erhållna uppgifter inte behandlas i strid med PUL.

Datainspektionen är tillsynsmyndighet enligt PUL. Datainspektionen uttalade sig i beslut 2014-01-23 (diariernr 1842-2013) om Svenska kyrkans (genom kyrkostyrelsen) behandling av personuppgifter avseende barn som inte tillhör Svenska kyrkan, men som har en eller två vårdnadshavare som tillhör kyrkan. Datainspektionen ansåg att Svenska kyrkan i vissa avseenden behandlade barnens personuppgifter i marknadsföringssyfte. Datainspektionen fann vid en samlad bedömning att Svenska kyrkans behandling (i sak registrering) av berörda personuppgifter fick anses tillåten med stöd av en intresseavvägning. I beslutet omnämndes särskilt att barnen ifråga har en viss anknytning till kyrkan via sina vårdnadshavare. Datainspektionen fann dock att Svenska kyrkan bevarade de aktuella personuppgifterna under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen (marknadsföringssyfte). Svenska kyrkans behandling av personuppgifterna befanns därmed stå i strid med 9 § (i) i PUL.

Tillämpningen av PUL är inte juridiskt okomplicerad och det är svårt att på förhand uttala sig om hur datainspektionen skulle bedöma saken om Svenska kyrkan, i bedömt marknadsföringssyfte, behandlade personuppgifter avseende icke-kyrkotillhöriga personer som flyttat till Sverige från ett annat land.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:56.

Utskottet delar motionärens uppfattning om att Svenska kyrkan bör sträva efter att försöka nå människor som anlant till Sverige från andra länder och inbjuda dem till församlingsgemenskap. Att utöva mission ingår som en del i församlingens grundläggande uppgift enligt 2 kap. 1 § i kyrkoordningen och kan ske såväl inom som utom landet Sveriges gränser.

Utskottet ser dock betydande svårigheter med förslaget. Rent allmänt kan ifrågasättas om det är lämpligt att kyrkomötet indirekt pekar ut en viss grupp (förmodat) icke-kyrkotillhöriga såsom särskilt eftersträvansvärda för församlingar och pastorat att komma i kontakt med. Att löpande inhämta och hantera personuppgifter från Skatteverket medför kostnader. Såvida hanteringen av sådana personuppgifter överhuvudtaget kan anses vara tillåten enligt PUL, kringgärdas den av särskilda restriktioner och skulle sannolikt bli administrativt tungrodd.

Användning av uppgifterna i en eventuell förteckning skulle under alla omständigheter behöva ske med stor varsamhet. Detta bl.a. sedan det finns skäl att förmoda att många människor som anländer till Sverige från t.ex. krigshärjade länder, kan ha dåliga erfarenheter av statliga registreringsåtgärder och av ingrepp hänförliga till den personliga integriteten. Flertalet potentiella mottagare av de missionsinsatser, som förslaget delvis syftar till, torde vidare vara anhängare av andra trossamfund än Svenska kyrkan; marknadsföringsliknande kampanjer riktade mot sådana personer riskerar att inverka menligt på såväl ekumeniska kontakter som religionsdialog.

Med hänvisning till ovanstående anser utskottet att motionen ska avslås. Syftet med motionen är behjärtansvärt, men får söka uppnås på annat vis. Utskottet är övertygat om att finns det många goda exempel i församlingar och pastorat på hur detta kan gå till.

Uppsala den 26 september 2014

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Anders Eriksson, sekreterare

Beslutande: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Inger Wahlman, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Emilia Lindstrand, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Sven Kerst, Ingrid Borgström, Sten Elmberg, Lisbeth Göranson, Anders Novak och Hanna Unger.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Margareta Carlenius, Emma Svensson, Kent Karlsson, Bertil Murray, Helena Nordvall, Kerstin Rossipal, Anna-Lena Carlsson, Ann-Christin Alexius, Helena Elmqvist, Helena Björkman och Claes Björndahl.

Biskop Eva Brunne har deltagit i utskottets överläggningar.